

правові та організаційно-технічні методи та засоби і способи захисту інформації.

Але як важливо, щоб керівники організацій зрозуміли, що створення надійної системи фінансової безпеки дасть поштовх до підвищення рівня безпеки у всьому місті, саме таких дій не вистачає задля розвитку наших сучасних міст, які страждають від недостатнього рівня безпеки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ганущак Т. В. Фінансова безпека бізнесу: Навч. посіб. – Київ: Департамент поліграфії Університету «КРОК», 2016. – 266 с.
2. Кадникова И. Ю., Самигуллина А. Ф. Система экономической безопасности предприятия // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.scienceforum.ru/>
3. Сусіденко В. Т., Підлипна Р. П., Югас Е. Ф. Облік і аналіз як складові системи фінансової безпеки підприємства // Науковий вісник Ужгородського університету, 2017. – №1 (49). Т. 2. – С. 259–264.

Лях Ю. І., аспірант, менеджмент і адміністрування,
*Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова*

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ПРИНЦИПИ СУБСИДІАРНОСТІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах Україна прагне побудувати державу на зразок розвинутих європейських країн, які сформовані на основі демократизму, що само по собі передбачає правову можливість населення самостійно вирішувати питання місцевого значення, враховуючи інтереси усіх жителів територіальної одиниці; на законодавчому рівні визначаються форми взаємодії центральних і місцевих органів влади, встановлюється децентралізована система управління; держава визнає самостійність місцевого самоврядування в межах його повноважень і зобов'язується створювати необхідні умови для їх реалізації. Так, місцеве самоврядування вважається невід'ємною складовою кожної демократичної держави, а власна юрисдикція органів місцевого самоврядування є виявленням принципу субсидіарності.

Принцип субсидіарності сприяє розробці програм, що базуються на оволодінні механізмів залучення громадськості у поточні справи держави, націлює на необхідність широкої участі населення у прийнятті управлінських рішень, при цьому рішення соціальних проблем має забезпечуватися, у першу чергу, починаючи з найнижчого практичного рівня – органів місцевого самоврядування.

До преамбули Європейської хартії місцевого самоврядування від 15.10.1985 занесено, що органи місцевого самоврядування є однією з головних підвалин будь-якого демократичного режиму. Оскільки, управління державними справами здійснюється найбільш безпосередньо до людей на місцевому рівні, а саме органами місцевого самоврядування, які наділені

реальними повноваженнями, то саме вони можуть забезпечити найбільш ефективно потреби громадян. Завдяки чому, громада на місцевому рівні почуває себе нібито господарем свого життя, а послуги, які надають органи місцевого самоврядування, знаходяться під контролем споживача. Контроль відбувається через вибори, через щоденне спілкування обраних представників з громадянами, через місцеві засоби масової інформації.

В сучасних умовах громадськість все більше засуджує жорсткі принципи управління централізованих державних систем, доводячи, що, якою б досконалою не була організація у центрі, вона не буде ефективною, якщо не буде спиратися на таку ж досконалу організацію на місцях. Центральні державні органи не в змозі ефективно і плідно забезпечити здійснення завдань і функцій державного управління на всій території країни. Для вдалого вирішення цієї проблеми необхідно провести децентралізацією державної влади, і наділити органи місцевого самоврядування правотворчими функціями, застосувати принцип субсидіарності, який має на меті забезпечення соціально-економічних прав людини. Вперше, ідеї субсидіарності на рівні конституційного права в Україні відслідковуються в Конституції Пилипа Орлика (1710), де відображені відносини між «панством» і «народом». У цьому документі розглядається взаємодія верховної влади та народу через призму договірної роботи формування держави, де основна увага приділяється народу і підкреслюється залежність верховної ради від діяльності громадськості на місцях.

Таким чином, сьогодні в Україні, в умовах адміністративного реформування, актуальним постає завдання розбудови якісно нової системи місцевого самоврядування, запровадження реформи децентралізації влади, ідеї якої є спорідненими принципу субсидіарності.

Витоки принципу субсидіарності починаються з середньовічного міського права і сходять до ідей Платона та Арістотеля. В країнах Європи концепція субсидіарності була започаткована після опублікування енцикліки «*Regum Novarum*» Папою римським Львом XIII в 1891 р. Ця ідея стала частиною офіційної доктрини у католицькому соціальному вченні. Спочатку на меті викладання цього проекту було вирішення конфлікту між особистістю й суспільством, яке б уникало крайнощів як індивідуалізму, так і колективізму [1]. В подальшому, енцикліка «*Quadragesimo Anno*» (1931) папи Пія XI надала назву цій теорії – «субсидіарність» (від лат. *Subsidiaries* – допоміжний). Це загальний принцип, який передбачає передачу повноважень на прийняття рішень з центрального на нижчі організаційні рівні [2, с. 7]. В теорії відображалася позиція того, що в індивідуумів не можна відбирати та передавати суспільству, соціальному утворенню вищого порядку ті функції та можливості, які вони здатні самі реалізувати. Це б було несправедливо та порушило б громадський порядок. Будь-яка громадська діяльність за своєю суттю повинна служити засобом допомоги членам суспільства, вона ніколи не повинна руйнувати або поглинати їх індивідуальність. Так, принцип субсидіарності виходить з автономії особистості й почуття власної гідності. З наукової точки зору принцип субсидіарності почав змістовно та активно

розвиватись у Європі в ХХ–ХХІ ст. До цього часу, протягом тривалих століть, йшов процес визрівання і збагачення змісту даного принципу. Що ж стосується України, то субсидіарність широко визнається фахівцями, але і досі відсутнє законодавче визначення цього принципу.

Неможливість надати точного правового змісту, на думку фахівців, пов'язано з тим, що органи місцевого самоврядування усіх адміністративно – територіальних одиниць, одного й того ж рівня, мають різну правоздатність у здійсненні своїх обов'язків, тому що на пряму залежать від наявних людських та фінансових ресурсів. Але очевидно, що принцип субсидіарності в Україні потребує визнання, їм мають керуватися законодавчі та виконавчі органи влади задля покращення життєдіяльності громадськості в країні.

Таким чином, побудова діяльності місцевого самоврядування за принципом субсидіарності вимагає від держави віддати повноваження представницьким органам на місцях та їх виконавчим комітетам у тому обсязі, який вони можуть виконати, при цьому необхідно забезпечити їх матеріальну базу та наділити належними й достатніми правотворчими функціями. Також, доцільно врахувати зарубіжні досягнення в застосуванні принципу субсидіарності і запровадити їх у співвідношенні з національною конституційною моделлю, що розвивається як основоположна норма, щодо організації влади та управління в Україні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Нойхауз Н. Ценности христианской демократии / Н. Нойхауз ; пер. с нем. – М. : Республика, 2005. – 192 с.
2. Ткачук А. Місцеве самоврядування та децентралізація : практич. Посібн. / А. Ткачук ; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – Київ : ТОВ «Софія», 2012. – 120 с.

Оболонская А. Г., студентка, ф-т арх.,
науч. рук. – **Касинюк Л. А.**, канд. филос. наук, доц.,
*Харьковский национальный университет
строительства и архитектуры*

БРАЧНЫЙ ДОГОВОР В УКРАИНЕ И ПРАВА КАЖДОГО ИЗ СУПРУГОВ

Актуальность брачного договора обусловлена тем, что в настоящее время вопросы регулирования семейных правоотношений приобрели особую значимость. Это связано с тем, что имущественные права и обязанности граждан, вступивших в брак, затрагивают интересы не только их самих, но и третьих лиц – детей и иных наследников, кредиторов, сторон по сделкам, органы государственной власти и местного самоуправления и т. д.